

I. Original-Afhandling.

Tillägg till »Vestra Milarstrandens Cotyledonern» (Se Bot. Not. 1844 N. 8—10), gjorda Åren 1844—45; af H. von Post.

Synnerligast genom några vänners *) (Apotek. Sillén, Studeranderne Kallstenius och tvenne Bröder) försorg, har antalet af denna traktfloras arter och former, vunnit flera tillökningar, hvilka jag ansett böra bekantgöras för att sålunda komplettera framställningen af denna trakts vegetation.

En del af de förut anförda varieteter, borde egenteligen undergå en revision efter sednare iakttagelser; men då många af dessa ännu torde vara mindre säkert bestämda, och då det för närvarande fattas mig utförligare framställningar af flera vextarters varietet-serier, har jag endast ansett nödigt bifoga anmärkningar vid några af dessa former, följande den i första uppsatsen antagna nummerföljd.

Fam. 1. *Synanthereæ.*

18. *Filago montana* — *arvensis* Fr. Nov. r. — F. öst. Galtens stränder.
495. *Senecio silvaticus*. — p. — B. bg. — Lindön; Korslöth.
 — *sinuatus*. — r. — B. w. st. — (F. w. st.)
 Gallbergen, Korslöth. — *Bladen* ovala — lancetlika bugttandade, *Stjeltken* upstigande, slak; — hela vexten spädare och ljusare grön **).

*) Sjelf har jag, under de förflutna somrarne, varit hindrad att granska denna trakt.

**) Enligt den upgifna karakteren "foliis tantum sinuato — dentatis," skiljer sig denna form på intet sätt från — *β. denticulatus* Wg. fl. (Bot. Not. 1846 N:r 4.)

496. *Leontodon* * lævigatus. Fr. Nov. r. — F. b. Lindön. Sillén.
 30. *Hieracium* auricula — major Hn. — r. — F. å.
 497. — murorum. L. Fr. — r. — L. l. — Lindön.

Fam. 8. *Boraginæ*.

68. *Achusa* officinalis. b. roseiflora. — r. — J. gr. — Blr.
 ljusröda.

Fam. 9. *Labiatae*.

82. *Lamium* incisum. Fr.; Lindgr. Bot. Not. — *Blomföd-
 likar raka* *).
 85. *Glechoma* hederaceum — a. — p. — F. öst. — (Denna
 såsom hufvudform ansedda, har små, vanl.
 brunaktiga blad och nedliggande stjelk; *Blmr*
 små, af fodrets längd, mörkblå.)
 498. *Ajuga* pyramidalis — r. — L. lb. — (B. öst.) endast få
 ex. funnē n. Grönö; Korslöth.

Fam. 11. *Personateæ*.

499. *Veronica* Anagallis — r. F. w. st. — n. Köping.
 98—99. *Verbascum* Thapsus et nigrum. — Dessa lokaler böra
 heldre vara: F. öst.
 115. *Euphrasia* officinalis — montana —; är icke montana
Fr. Nov. öfverensstämmar bäst med — *γ.*
nemorosa Koch Syn.

Fam. 82. *Asclepiadeæ*.

500. *Cynanchum* Vincetoxicum — r. — F. öst. — (vanl. F. bg.)
 Strandåsen n. Barkarö: Kallstenius.

Sv.; Hartm., &c., men då denna endast är angifven för "Hafs-
 stränder", torde den här ofvan beskrifna icke vara identisk. Den
 tillhör bestämdt *S. silvaticus* och härrör af dess vextplats på våta
 och skuggiga ställen. Då jag icke eger exemplar af *S. denticula-
 tus*, och då den till en del blifvit förd under *S. vulgaris*, (se Koch,
 Synopsis fl. G. o. fl. st.) — har jag uptagit den under ofvanståen-
 de namn.

*) Hos *Lam. purpureum* äro blomfod. flikarne tydligt, ehuru ringa,
 inåt böjda, hvilken karakter är lätt att observera äfven på torra
 exempl. — Den förras arträtt synes häromkring icke tvifvelaktig.

Fam. 13. *Gentianæ.*

122. *Gentiana obtusifolia* — torde enl. Dr. Hartmans anmärkning i Skand. Fl. 4. pag. 73 vara en form af *G. mar. lingulata*.

Fam. 20. *Umbelliferæ.*

143. *Athamantha Libanotis*. (typic.) — Se noten Pag. 129. — rr. L. lb. — Strandåsen vid Barkarö — Syn. *Libanolia montana* Koch. — Denna har äfven Koch i Synops. såsom hufvudform och anför den af mig anförde var. — *campestris* under — β minus — hvarföre detta sednare bör antagas.

149. *Carum carvi* — b. roseiflora. p. — F. b.

Fam. 23. *Cruciferæ.*

501. *Dentaria bulbifera*. — r. — L. l. — Lindön.

Fam. 24. *Papaveraceæ.*

502. *Papaver dubium*. — r. J. å. — n. Kolera kyrkogården vid Köping. Sillén.

Fam. 26. *Ranunculaceæ.*

192. *Hepatica triloba*. b. lilaciniflora p. — L. lb. Barkarö.
196. *Ranunculus flammula* — fluitans. p. B. w. st. (F. w. st.)*
Stjelken späd, utdragen; *Bladen* långt skaf-
tade, äggrunda, flytande, mörkgröna.

Fam. 29. *Violarieæ.*

503. *Viola persicæfolia*. Fr. — r. — W. st. Stränder n. Barkarö,
Kallstenius.

Fam. 32. *Geraniaceæ.*

504. *Geranium sanguineum*. — r. L. bg. — n. Norsa by Munk-
torps S:n.

Fam. 35. *Caryophylleæ.*

505. *Stellaria Friesiana*. r. — B. k. Skofsta skog. Sillén.

*) Vexer på öfversvämmade ställen. — *Ran. flammula* (vulgaris), förekommer äfven i rinnande vatten med uprätt stjelk och ljusgröna uprätta, aldrig flytande eller skaftade blad.

241. *Cerastium viscosum* — utgår; — Sedan jag i Dalarne lärt känna den rätta *C. viscosum*, är den af mig uptagnē endast en stor, mörkgrön, mycket klubbhårig form af *C. vulgatum* — *glau-dulosum*. Fr.
506. *Spergula pentandra*. — r. — B. bg. — Korslöth.
Fam. 42. *Halorageæ*.
507. *Myriophyllum verticillatum*. — r. — W. st. vid Norsabäckens utlopp.
Fam. 43. *Papilionaceæ*.
508. *Lathyrus palustris*. — r. — F. w. st. — Djurgården; n. Barkarö.
Fam. 45. *Pomaceæ*.
287. *Pyrus malus*. — Vextställe: Korslöt — flere äldre Träd.
Fam. 46. *Rosaceæ*. *)
509. *Rubus suberectus*. — r. — W. st. — Strandåsen n. Barkarö. Kallstenius.
299. *Potentilla anserina*. — *b. viridis*. (= γ . Koch.) (*a* är = α och β serisea Koch.) — p. f. — F. w. st.
Fam. 55. *Chenopodiææ*.
510. *Chenopodium glaucum*. — rr. — J. t. — Endast få ex. i Köping.
Fam. 56. *Ulmaceæ*.
353. *Ulmus montana*. Enl. Dr. Hartmans anmärkn. (i Bot. Not. 1844 N:o 9—10) torde det vara tvifvelaktigt om denna är den rätta *U. montana*. Fr. M. III. — Jag ansåg då *Ulmus campestr.* och *U. montana* Fr. såsom synonymmer. För närvarande kan jag ej efter minnet allenast afgöra, hvilkendera af dessa arter här finnes, då exemplar af dem fela.

*) Vid *Rubus saxatilis* var. står (sid. 139 r. 16) *elongata* i st. f. *elongatus*. — Lokalen vid *Urtica dioica* sid. 145. bör vara — J. t. — och L. b., dess förmodligen ursprungliga lokal, bör anföras i parentes. — Sid. 141 r. 15 *Rumex acetosella* — *viridis* står J. ost. — i st. för F. ö. st. — Sid. 153 r. 7 *Poa anua* — *pan. versicolori* — i st. f. *virsic.* — Sid. 153 r. 20 *Festuca ovina* — står — F. bl. — läs: F. b. —

Fam. 6. *Abietinæ.*

372. *Pinus silvestris.* — Af denna art förekommer här omkring på torr, sandg betesmark, tvenne små träd (3—5 alnar höga) alldeles lika hvarandra, med korta ($\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ tum) larr; grenarne tätt smågreniga, och hela vexten af ett gråaktigt och hopkrympt utseende, ehuru stammen är rak och årsskotten i toppen mäst reguliera. Då dessa vexta blandade med de val. af ungef. lika ålder och bibehållit sig oförändrade i flere år, har jag trott mig med några ord omämna dem.

Fam. 67. *Orchideæ.*

511. *Gymnadenia conopsea.* — r. L. lb. Planteringshagen. Sillén

Fam. 80. *Cyperaceæ.*

512. *Carex loliacea.* — r. B. w. st. n. Skofsta Skans; Sillén.

Fam. 81. *Graminææ.*

451. *Phleum pratense* — *nodosum* Hn. 3. f. — F. ä. (b. &c.)

461. *Agrostis canina* — *b. pallida* — r. F. ä. Kungsör o. fl. st. *Blomvippan* blekgul.

468. *Aira cæspitosa* — *b. pallida* — r. F. ä. Grönö; bland den vanliga; *Bl.vippan* blekgul. (= *β. pallida Koch Syn.?*)

489. *Schedonorus tectorum* — *campestre* — r. F. ö. st. — Hela vexten rödbrun och mycket hårig; tätt tufvad. — Sandstränder vid Barkarö.

513. *Lolium arvense.* — r. — J. t. — Linåkrar n. Korslöth.

II. Literatur.

1. *Musci Sueciæ exsiccati, quos edidit Sv. Joh. Lindgren. Fascic. III et IV. Gevaliæ, Landin. 1844. — 4:o — (4 r:dr b:ko.)*

Denna vackra exsikkatsamling, som för flera år sedan af Hr. Lindgren påbörjades medelst utgifvande af första och andra fasciklarne, (hvilka i ett mindre antal exemplar uplades, så att de numera ej kunna erhållas), samt derefter 1838 af Hrr Thedenius och Sillén fortsattes med fasc. 5—8 (se

Bot. Not. 1839 sid. 68), har nu af Hr Lindgren återuptagits i det han mot slutet af sistförflutna året medhann att få 3 och 4 fasciklarne ordnade och kringdelade (icke 1844 som man af titelbladets tryckningsår skulle kunna förmoda); och ämnar han så snart sig göra låter, utgifva 9—10 fasciklarne.

Närvarande tvenne fasciklar, som utgöra ett band, innehålla tillsammans 50 mossarter i valda, så vidt ske kunnat kompletta, rika exemplar och ej sällan flera former; hvarje art är födsedd med etikett innefattande upgift på namn och insamlingsställe. — Följande arter förekomma i dessa fasciklar, hvilkas nummerföljd går från 51 till 100.

N:o 51 *Hypnum purum* L. från Kinnekulle och Halleberg i Vestergötland (steril); 52 *H. abietinum* L. Vestergötland i trakten af Lidköping (steril); 53 *H. alopecurum* L. Kinnekulle supra stratum tam calcareum rubrum quam arenarium (steril); 54 *H. catenulatum* Brid. Kinnekulle in strato calc. rubr. infra Vesterplana &c. (steril); 55 *H. Starkii* Brid. Vestergötland in prato Kringelängen Par. Rackeby; 56 *H. commutatum* Hedw. Kinnekulle; 57 *H. loreum* L. ad latera montis Halleberg; 58 *Bryum cernuum* Bruch et Sch. Kinnekulle in strato arenar. infra Klefva; 59 *Br. lacustre* Brid. fol. latioribus, capsula subhorizontali, peristomii interni processus pertusi. Vestergötl. ad ripas arenosas lacus Wenern in par. Rackeby; 60 *Br. arcticum* Bruch prope lacum Wenern ad ripas arenosas rivi Toftlabäck extra Lidköping, &c.; 61 *Br. inclinatum* Br. et Sch. Rackeby Vestergötl.; 62 *Br. uliginosum* Br. et Sch. Kinnekulle prope pagum Örnekulla; 63 *Br. nutans* Schreb. Stockholm; 64 *B. intermedium* Brid. (forma capsulis brevioribus) Westergötl. Rackeby; 65 *B. pseudotriquetrum* Schwægr. Kinnekulle supra Rustsäter; 66 *B. binum* Schreb., Br. et Sch. (caps. brevioribus et longiorib.) Kinnekulle in fodina prope Hönsäter; 67 *B. capillare* Hedw. (form. α et β Br. et Sch.) Westergötland; 68 *B. pallens* Sw., Br. et Sch. — forma α Br. et Sch. ad ripas lac. Wenern in Par. Rackeby, forma *microstoma* Kinnekulle prope Örnakulla et Trufwe extra Lidköping; 69 *B. cæspiticum* L. — 2 former från Westergötland; 70 *Br. erythrocarpon* Schwægr.

Westergötl. ad ripas lac. Venern; 71 *Br. argenteum* L. från Ronneby i Bleking och forma caps. pallidioribus från Westergötl.; 72 *Tinmia megaplutana* Hedw. Kinnekulle in strat. aren.; 73 *Bartramia fontana* Brid. Kinnekulle et Halleberg; 74 *Orthotrichum cupulatum* Hoffm. et forma caps. emersa = β Br. et Sch. (*Or. Flörkē* Hornsch. sec. Br. et Sch.) Kinnekulle; 75 *O. sturmi* Hoppe et Hornsch. sec. Br. et Sch. Kinnekulle prope Husaby quarnar; 76 *O. anomalum* Hedw. Kinnekulle; 77 *O. affine* Schrad. (caps. longior. et breviorib.) Westergötland; 78 *O. fastigiatum* Bruch Westergötl.; 79 *O. speciosum* N. ab Es. Westergötl.; 80 *O. coarctatum* P. B. Kinnekulle in Österplanavall; 81 *O. crispulum* Hornsch. Westergötl. in Lindö territorii Killand; 82 *O. stramineum* Hornsch. Kinnekulle; 83 *O. diaphanum* Schrad. Kinnekulle; 84 *Polytrichum gracile* Menz. Upland trans Jumkil; 85 *Pogonatum nanum* Brid. Westergötl.; 86 *P. aloides* Brid. Westergötl.; 87 *Atrichum tenellum* Br. et Sch. Westergötland ad ripas lac. Wenern; 88 *Racomitrium fasciculare* Brid. Stockholm; 89 *R. ericoïdes* Brid. (fructif. et ster.) Westergötl.; 90 *Dicranum gracilescens* W. et M. Kinnekulle in strat. aren. versus Husaby; 91 *Dryptodon pulvinatus* Brid. Kinnekulle; 92 *Dr. incurvus* Brid. (Grim. elatior *Bryol. Europ.*) in saxis granitoid. prope Wenern in paroec. Rackeby W. Gothiæ; 93 *Dr. leucophæus* Brid. Kinnekulle prope Husaby; 94 *Didymodon capillaceus* Schrad. Kinnekulle; 95 *Trichostomum rigidulum* Sm. Kinnekulle in strat. aren.; 96 *Barbula subulata* Brid. Stockholm; 97 *Phascum subulatum* L. Rackeby; 97 *Schistostega osmundacea* W. et M. Kinnekulle supra Hellekis; 99 *Pottia truncata* β major Br. et Sch. (Gymnost. intermed. *Schwægr.*) Westergötland ad Lidköping; 100 *Jungermannia crenulata* Sm. Rackeby.

Denna förteckning visar att dessa fasciklar innehålla ganska många intressanta mossor. Af en eller annan bland dem har det för Utg. varit omöjligt att för närvarande prestera så i alla hänseenden fullständiga och rikhaltiga specimina som han önskat; dessa äro dock ganska få, och, efter hvad han särskildt underrättat Ref., ämnar han, så snart sig göra låter, undanröjja

denna brist genom meddelande af nya komplettare exemplar, och hoppas han att kunna låta åtminstone några sådana såsom supplementer åtfölja de nya fasciklar, med hvilkas redigerande och ordnande han nu är sysslosatt. Mätte Skandinaviens Botanister, genom att med intresse omfatta dessa fasciklar, såväl bidraga dertill, att den tidsupofring och kostnad, som insamlandet och utgifvandet medfört, någorlunda må varda ersatta, som ock lemna Utg. en upmuntran att så fort ske kan publicera nya häften af detta verk, hvilket, jemte det att detsamma i yttre hänseende upfyller alla fordringar, är af obestridlig vigt och nytta för en säker kännedom af Sverges mossor!

2. *Salices Lapponiæ descripsit N. J. Andersson, Phil. Mag. Cum figuris XXVIII speciarum. Upsaliæ. Wahlström et c:o 1815. 90 pag. 2 tab. 8:o h.*

Bland de vextsläkten, hvilka till en hufvudsaklig del tillhöra fjelltrakter och i den högre norden hafva sitt förnämsta centrum, intager Pil-släktet en så mycket utmärktare plats, som arter af detsamma så väl bilda hufvudmassan af den träd- eller rättare busk-artade vegetation, som bekläder fjällens sidor, som ock äfven bland buskarterna upstiga högst på deras toppar, ehuru de der få utseende af små par tum höga örter. Detta släkte har ock mycket ådragit sig de Svenska Botanisternes upmärksamhet alltifrån Rudbecks tid; en upmärksamhet som ännu mera lifvats af den mångfald, hvarunder dess arter framträda och som gör att deras urskiljande, ordnande och diagnostiserande är förenadt med så många svårigheter. Det är under sednare tid förnämligast Wahlenberg och Fries, som man har att tacka för en noggrannare kännedom och anordning af detta släktes skandinaviska arter. Då nu isynnerhet den sistnämndes åsigt af detta släkte och dess många former, ehuru i grunden sig lika, dock tid efter tid allt mera utvecklats och fullkomnats, har han äfven framställt den i särskilda afhandlingar och uppsatser; att få hvad så väl han som andra uttalat i detta ämne på ett ställe samladt och ordnadt, var af vigt för enhver som önskar skaffa sig kännedom om detta intressanta släkte; och

dett är detta som Förf. i närvarande, såsom akademiskt specimen utgifna arbete, efter sitt eget tillkännagifvande, velat göra i fråga om de Lappska arterna och sålunda öfver dem lemna en någorlunda fullständig synopsis; ett företag, hvartill han med skäl kan anses så mycket mera berättigad, som han under tvönnene år varit i tillfälle att sjelf i deras hemland med upmärksamhet följa deras utveckling och studera dem, hvarigenom han blifvit i tillfälle att medelst egen erfarenhet och egna iakttagelser rikta det, som andra författare om dessa arter framställt. Och att han med otröttad noggranhet och förkärlek observerat detta mångformiga slägte, derom bär afhandlingen de ojämfaktigaste bevis.

Sedan Förf. i en kort inledning framställt så väl systemålet med denna afhandling, som de främmande samlingar han vid dess utarbetande varit i tillfälle begagna (hvaribland särskildt här torde böra nämnas Prof. Fries'), öfvergår han till en framställning af »*historia Salicum intra patriam litterariam*» (s. 4—8), hvarvid den af Hartman (Bot. Not. 1841) lemnade nomenklatur öfver Rudbeck's plancher först meddelas. Derefter följer en kort öfversigt af Linnés tillgöranden i fråga om de lappska arterna, äfvensom nomenklatur öfver de i hans *Flora Lapponica* uptagna *Salices*. Sedan Förf. vidare kortligen redogjort för öfrige Svenska Botanisters behandling af detta slägte, framställer han med få ord den plan han följt vid sin afhandling, hvarvid han tillkännagifver att han icke ansett sig böra såsom nya arter framställa de ofta mycket afvikande former, som bland pilarna förekomma, utan hellre följa sina store föregångares fotspår. — Förf. lemnar derefter en öfverblick af »*Gleographia Salicum*» (s. 8—10) nemligen med hänseende till förekomsten inom Lappland. Följande Wahlenbergs indelning af Lappland i 4 regioner, anförer han de arter, som för hvardera kunna anses mest karakteristiska; således är det *S. aurita*, *cinerea*, *depressa* och *canescens* som företrädesvis bebo den nedersta delen af reg. *silvatica*, hvars mellersta del deremot utmärkes af *S. myrtilloides*, *versifolia*, *finmarkica* (med *myrtilloides*), under det att *S. Lapponum* och *Capraea* (med *gran-*

difolia) äro ymniga i dess öfversta afdelning. — *S. nigricans* och *phyllicæfolia* med talrika former luxuriera i nedra delen af reg. subsilvatica, under det *S. lanata* förskönar den öfra. I nedra afdelningen af reg. subalpina trifvas en mängd pilarter, men *S. hastata* tyckes företrädesvis der frodas, liksom *S. glauca* i öfra delen af samma region. I reg. alpina äro *S. reticulata*, *myrsinites* och *arbuscula* utmärkande för den lägre samt *S. ovata*, *herbacea* och *polaris* för den öfra delen. Vid denna framställning har Förf., enligt sitt eget medgifvande, hufvudsakligen fäst sig vid Luleå Lappmark, såsom varande till läget den mellersta och till beskaffenheten den mest alpiska. — Slutligen lemnas i »*Dispositio Salicium*» (s. 10—12) en öfversigt af Fries' upställning, hvilken Förf. lagt till grund för sin bearbetning. — Härefter öfvergår Förf. till diagnostiken och beskrifningen af de lappskä (och i allmänhet inom Skandinavien alpiska) arterna, hvarvid, sedan slägtkaraktären är framställd, följande 25 arter uptagas med sina former och underarter i efterstående ordning: *S. pentandra* L., (med *S. tetrandra* såsom var.), *S. amygdalina* L., *S. lanata* L., *S. Lapponum* L. (med underarten *leucophylla* (Willd.) Fr.) *S. canescens* Fr., *S. Capræa* L. (med *S. grandifolia* Ser. såsom underart), *S. cinerea* L., *S. aurita* L., *S. laurina* Sm. (med *S. Silesiaca* (Wimm.) Fr. till underart), *S. phyllicæfolia* L. (med en hybridet *S. glauco-phyllicæfolia*), *S. hastata* L. (med *S. hastata-reticuloides* och *S. hastata-herbaceoides* såsom utmärktare varieteter, samt *S. * hyperborea* och *S. herbaceo-hastata* såsom underarter eller hybrider), *S. depressa* L. (under 3 former: *cinerascens*, *livida* och *bicolor*), *S. nigricans* Sm. (med formerna eller hufvudvarieteterna *borealis*, *campestris* och *subphyllicæfolia* (*S. nigr. majalis* Fr.)), *S. punctata* Wahlenb., *S. versifolia* Wahlenb. (med underarten *S. * myrtoides* Fr.), *S. myrtilloides* L., *S. Finmarkica* Willd., Fr., *S. glauca* L. (med hybriditeten *S. nigricanti-glauca*), *S. myrsinites* L. (med underarten *S. myrs. procumbens* Fr. och hybriditeten *S. glauco-myrsinites*), *S. arbuscula* L., *S. ovata* Ser., *S. reticulata* L., *S. retusa* * *sarmentacea* Fr. (ej funnen i Sverge utan blott i

mellersta och sydvestra Norge), *S. herbacea* L., samt *S. polaris* Wahlenb., hvarjemte i tilläggen uptages *S. Daphnoides* Vill. blott funnen i Dalarna och mellersta Norges lägre trakter. — Till slut meddelas, till underlättande af den praktiska användningen, en analytisk tabell öfver de i arbetet uptagna arterna, hvarvid hängskaftens, kapslernas, hängfjällens samt stiftens beskaffenhet tagas till grund.

Hvad sjelfva afhandlingen angår, lemnas för hvarje art först diagnos, derefter synonymi, hvarvid afseende förnämligast fästes på svenska författare; vidare vextställen; så i ordningen utförlig beskrifning, som följes af en förteckning på de särskilda former, hvarunder arten uppträder, med hänseende till bladform, kapslernas beklädnad, vextställe och andra yttre omständigheter, utan att dessa former eller varieteter utmärkas med egna namn; derefter meddelas åtskilliga anmärkningar, samt slutligen framställning af underarter, hybriditeter &c., med de anmärkningar, hvartill dessa kunna gifva anledning.

Afhandlingen prydes af tvenne plancher, som innehålla 28 trogna af Förf. sjelf tecknade nitida figurer af frukthänge, kapsler och blad af de i arbetet uptagna arter. Dessa figurer, i förening med de noggranna beskrifningarne, de under hvarje art uptagna serier af formförändringar och de på egna observationer grundade särskilda anmärkningarne, för hvilka rummet icke tillåter här mera speciellt redogöra, skola, enligt Ref. öfvertygelse, i hög grad bidraga att underlätta studiet af detta släktes mångformiga närbeslägtade arter samt sprida kännedomen om desamma; äfvensom de gifva ett bestående värde åt detta arbete, som redan i det hänseendet är förtjenstfullt, att man här på ett ställe har samladt och ordnadt hvad våra utmärktaste naturforskare på spridda ställen framställt rörande ett slägte, som är karakteriserande för den högre norden.

Arbetet är till det yttre vackert, åtskilliga tryckfel äro särskildt anmärkta och rättade; språket är väl på ett eller annat ställe mindre korrekt, men denna omständighet upväges fullt af arbetets öfriga förtjenster.

3. *Conspectus vegetationis Ulandicæ, auctore Dr. Joh. Aug. Schagerström. Upsalæ, Acad. Typogr. 1845. 83 pag. 8:o h.*

Liksom näst förut refererad arbete, är äfven detta utgifvet såsom akademiskt specimen, till ämne hvarför Förf. valt framställningen af vegetationen i det fruktbara, i så många hänseenden märkvärdiga intressanta Upland; ett företag så mycket mera prisvärdt, som man, då man ändantager trakten kring Upsala, haft i högsta grad ofullständiga och spridda underrättelser om vegetationen i denna rika och i vextgeografiskt afseende intressanta provins. — Sedan Förf. såsom en slags inledning redogjort för de forskare, som genom sina skrifter bidragit till att göra Uplands vegetation känt (bland hvilka O. Celsius är den äldste), och dervid anfört de arbeten, i hvilka de nedlagt sina underrättelser, öfvergår han till framställningen af landskapets geognostiska beskaffenhet. Ingenstädes når landet en höjd af 300 fot öfver hafvet; största del är slät jemn och utan berg; i andra trakter äro väl berg, men af obetydlig höjd, hörande till urformationen. Spår af öfvergångsbildningen förekomma på några ställen, utan att dock bilda något sammanhängande lager. Diluvial-bildningar äro deremot betydliga och formera flera åsar. Sedan dessa momenter blifvit närmare utvecklade, fortgår Förf. till en framställning af Uplands klimat, dervid lufttemperaturen först tages i betraktande, så att redogörelse lemnas för dess förhållande så väl i Upsala och Stockholm, som ock, så vidt materialerna tillåta, i de trakter, med hvilka Upland i vegetativt hänseende sedermera jemnföres, neml. Strengnäs, Vesterås, Falun, Åbo, Petersburg; derefter följa jord- och käll-temperaturen, i sammanhang hvarmed ordas om de isotherma, isochimena och isothera linier, hvarunder Upland ligger; vidare framställes regnmängden, samt slutligen årstiderna, med speciellt hänseende till de vegetativa fenomenen. — Tredje kapitlet innefattar en jemnförelse mellan vegetationen i Upland och i angränsande provinser äfvensom i de transmarinska trakter som ligga antingen under samma latitud eller samma isotherm som Upland. De svenska provinser, med hvilka

jemnförelsen eger rum, äro Söermanland, Vestmanland, Dalarne, Gestrkland; de transmarinka åter utgöras af Åländska öarne, Finland, Ingermanland, Estånd, Liffland, Kurland, samt slutligen Ösel och Dagö. — Härvil upräknas de vexter, som för hvarje särskild bland dessa traiter kunna anses som mera karakteristiska och utmärkande den från Uplands vegetation, äfvensom de vexter i noter anmärkis, hvilka i Dalarne, Gestrkland och Upland hafva sin nordliga gräns i östra Sverge. Det blefve alltför vidlyftigt att här nämare referera dessa jemnförelser, hvilka i vextgeografiskt hänseende äro af intresse och i fråga om hvilka Ref. får hänvisa till sjelfva afhandlingen. Såsom för Upland karakteristiska och antigen alldeles icke eller ock endast på ett eller annat ställe utom detta landskap funna inom Sverge, anföras: *Crepis nicæensis*, *Symphytum orientale*, *Salvia pratensis*, *Dracocoph. thyniflor.*, *Ranunculus cassubicus*, *Fumaria Vaillantii*, *Lavatera thuringiaca*, *Viola uliginosa*, *Poterium Sanguisorba hirtum*, *Fritillaria*, *Potamog. zosteraceus*, *Schedonorus inermis*, *Glyceria conferta* * *bottnica*, *Agrostis spica venti* * *purpurea*. — I fjerde kapitlet framställes de regioner, hvori Upland kan indelas. Visserligen är hela provinsen i allmänhet jenn och utan betydligare berg; dock kan man der, med afseende på vegetationen, urskilja 2 regioner, neml. slättlandsregionen och den mera bergiga delen; den förra innefattar största delen af Upsala län jemte de sydliga socknarna af Fjerdhundra och en del af Stockholms län. Denna trakt är den mest odlade och fruktbaraste; har få och obeydliga berg och brist på skog utom i nordliga delen, der skogarne utgöras af barrträd; löfskog förekommer nästan endast i trakten af sjöarne. — Den bergiga regionen sönderfaller i 2 delar: den vid kusten belägna och den mera kontinentala. Den försnämnda intager den betydligaste delen af Stockholms län och en obetydlig del af Uplands; den är rikare på både barr- och löf-skog; plantæ camp. et ruderales äro här mera sällsynta eller saknas alldeles. Den sednare deremot omfattar Fjerdhundra (utom den allra sydligaste delen) och en liten del af angränsande Upsala län; denna trakt är den minst fruktbara del

af Upland, emedan jordmånen lär ej utgöres hufvudsakligast af lera, utan är mera sandig och stenig; i norra delen äro flera kärr och morass. Efter dessa förberedande framställningar, öfvergår Förf. till sjelfva upräkningen af Uplands vasculära vexter, hvarvid han följer Fries' *Summa vegetab. Scandinaviæ*. Vid hvarje vext anföres den eller de regioner, hvori den förekommer, äfvensom speciela vextstälten äro för de sällsyntare uptagna i noter; de som kunna anses såsom af främmande ursprung äro särskildt utmärkta. Om nan frånräknar dessa, äfvensom underarter och varieteter, uptagas i förteckningen omkring 870 landskapets tillhöriga hufvudarter. Bland dessa förekomma några nya: t. ex. *Euphrasia parviflora*: caule obsolete 4-angulo a medio florifero, simplice l. a medio ramoso; fol. ovalis, caulinis angustioribus oblongis, floralibus latioribus rhombico-ovatis, omnibus utrinque serrato-dentatis, dentibus 2—5 plus minus cuspidatis, nullis comosis; labii superioris laciniis leviter bi- l. obsolete tri-dentatis, subintegris, demum recurvatis; lobio inferiori tubum curvatum superante, trifido, laciniis emarginatis æqualibus; corolla extus pilosa, intus subglabra, exigua, pallida; calycis costis nigropunctatis; caps. oblonga basi attenuata, apice truncata; seminibus ovali-lanceolatis albo-costatis. — *E. migrantha* Reichb.? — *Glyceria conferta* Fr. * *bottnica*: proxima *Gl. conferta* Fr. sed differt panicula racemosa contracta, ramis brevioribus, imis binatis, floribus acutis. — *Batrachium pantothrix* (Ran. paucistamineus Tausch., Koch Syn. ad. 2) med underarten: *B.* * *crassicaule* (Ran. Baudotii Godron & Koch Syn. ed. 2); *B. pellatum* (Ran. aquatilis α , β Koch Syn: ed. 2); dessa arter och former diagnosticeras, hvar emot blotta namnen anföras af *Hieracium Retzii* Fr., *H. cæsius* Fr. med var. *sinuatum* Fr. Om dessa och flera andra hoppas vi att genom Fries' *Summa Veget. Scand.* snart få närmare kunskap.

Detta arbete som kastar mycket ljus öfver de vextgeografiska förhållanderna i mellersta Sverge, är till det yttre vackert; en del tryckfel förekomma, af hvilka dock de betydligare äro i rättelserna anmärkta.

III. Hvarjehanda.

1. Under loppet af Mars nånad hafva ändtligen de af Ständerna beviljade medel till vetenskapliga resor samt lärda verks och tidsskrifters utgifvande blifvt definitivt fördelade. Utg. af denna tidsskrift hugnades icke ned någon andel deraf, oaktadt Kgl. Vetenskaps Akademien äfven denna gång förordat hans gjorda ansökan. Till följe häraf och för att ej ådraga sig en i hans ställning alltför känbar förhst, ser han sig nödsakad att afstå från sin afsigt och önskan att utvidga tidsskriften. — Med afseende på ofvannämnda fördelning af åtskilliga medel till ett sammanräknadt belopp af 11,504 r:dr 32 sk. b:ko torde här böra nämnas, dels att lärare vid Upsala Universitet erhöilo 6700, vid Lunds deremot blott 1000 r:dr b:ko, dels ock att Naturalhistorien fick åtnöja sig med 500 r:dr, tilldelade Prof. Zetterstedt såsom understöd för utgifvandet af femte delen af »*Diptera Scandinaviæ*.» Det öfriga disponerades till fysiska, medicinska, linguistiska, pedagogiska, historiska m. fl. resor och arbeten. Så t. ex. erhöil Prof. Svanberg i Upsala 1500 r:dr till en resa i fysiskt ändamål till England, Frankrike, Tyskland; Prof. Tullberg i Upsala likaledes 1500 r:dr till en resa för att kopiera och kollationera syriska handskrifter; Prof. Schröder i Upsala ytterligare 500 r:dr till utgifvande af en "handbok i filosofiens historia"; Docent Bergstedt i Upsala 1200 r:dr för att utvidga sin insigt i Sanskrit; Doc. Svedbom i Upsala 2000 r:dr för en utrikes resa till inhämtande af kännedom om undervisningsverk och undervisnings-metoder; till utgifvande af en pedagogisk tidskrift 1000 r:dr, allt b:ko, o. s. v.

2. De af Ingeniör J. A. Vahlberg under dess resa i södra Afrika gjerda samlingar hafva samtligen blifvit inköpta till riksmuseum för 19,500 r:dr b:ko. Man är nu sysslosatt med deras uppställande och ordnande.

3. Från vår resande landsman Friherre G. W. v. Düben har bref ankommit dateradt Singapore d. 15 Okt. 1845. Han beskriiver deri besöket i Aden, Muskat, Bombay, ön Elefanta,

Pulo Penang och ankomsten till Singapore, hvarifrån resans snart skulle fortsättas till Wampu.

4. Enligt de i 6:e häftet af 1:a bandet af Naturhistorisk Tidsskrift (ny række) meddelade underrättelser om den i Köpenhamn stiftade botaniska bytesförening, utgjordes denna af 37 ledamöter. I ställe för Docentea Kamphövener, som är stadd på en resa kring jorden, hade Cand. pharmac. G. Jensen blifvit vald till ledamot af Direktionen. Alla meddelanden rörande denna bytesförening komma att lemnas i nyssnämnda tidskrift. — Med anledning deraf, att på ofvannämnde ställe i samma tidsskrift yttras, att utg. af Bot. Not. uti N:o 8 af desamma för 1845 uttalat tadel öfver långsamheten i erhållandet af underrättelser rörande denna förening, anser Utg. sig förpligtad nämna, att hvad han der yttrade alldeles icke gick ut på eller afsåg något det ringaste tadel eller klander öfver uteblifna underrättelser om sjelfva *föreningen*, utan allenast ett rättfärdigande för det han icke, såsom han vid refererandet af förhandlingarne vid Naturforskare-mötet i Kristiania låfvat, uti sin tidsskrift meddelat den dervid från Hr Lange aflemnade *plan* för inrättandet af en sådan förening, hvilken plan han ej var i tillfälle att på stället afskrifva, men som han erhöll löfte att ofördröjeligen få till publicerande mottaga; ett rättfärdigande, som var så mycket mera på sitt ställe, som han från flera håll erhållit ej blott förfrågningar om denna plan, utan ock påminnelser att genom dess publicerande uppfylla det gifna löftet.

5. Hr Lilja i Billinge har i det mot slutet af förra året utkomna numret af "Tidning för trädgårdsskötsel" &c. framställt planen till en på aktier ställd blomsterförening, hvarideltagarne, genom erläggande af 2 r:dr r:gs per aktie under året, ega att från Hr Lilja erhålla 20 sorter blomsterfrön och 2 georginrötter. För vinnande af närmare kännedom om denna plan får Utg. hänvisa till nyssnämnda tidning.